

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. gruodžio 1 d.*

Sujungtose bylose C-446/09 ir C-495/09

dėl 2009 m. lapkričio 4 d. *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* (Belgija) (C-446/09) ir 2009 m. lapkričio 26 d. *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Jungtinė Karalystė) (C-495/09) sprendimų, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2009 m. lapkričio 17 d. ir gruodžio 2 d., pagal EB 234 ir SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Koninklijke Philips Electronics NV (C-446/09)

prieš

Lucheng Meijing Industrial Company Ltd,

Far East Sourcing Ltd,

Röhlig Hong Kong Ltd,

* Proceso kalbos: olandų ir anglų.

Röhlig Belgium NV

ir

Nokia Corporation (C-495/09)

prieš

Her Majesty's Commissioners of Revenue and Customs,

dalyvaujant

International Trademark Association,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai A. Borg Barthet, M. Ilešič (pranešėjas), E. Levits ir M. Berger,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. lapkričio 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Koninklijke Philips Electronics NV*, atstovaujamos *advocaten* C. De Meyer ir C. Gommers,

- *Far East Sourcing Ltd*, atstovaujamos *advocaat* A. Kegels,

- *Nokia Corporation*, atstovaujamos QC J. Turner, įgaliotos solisitorės A. Rajendra,

- *International Trademark Association*, atstovaujamos baristerio N. Saunders, įgalioto solisitoriaus M. Harris ir solisitorės A. Carboni,

- *Belgijos* vyriausybės (C-446/09), atstovaujamos M. Jacobs ir J.-C. Halleux,

- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Seeboruth, padedamo baristerio T. de la Mare,

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir K. Havlíčková,

- Prancūzijos vyriausybės (C-495/09), atstovaujamos B. Beaupère-Manokha,

- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* G. Albenzio (C-446/09) ir W. Ferrante (C-495/09),

- Lenkijos vyriausybės (C-495/09), atstovaujamos M. Szpunar bei M. Laszuk ir E. Gromnicka,

- Portugalijos vyriausybės (C-495/09), atstovaujamos L. Fernandes ir I. Vieira Lopes,

- Suomijos vyriausybės (C-495/09), atstovaujamos J. Heliskoski,

- Europos Komisijos, atstovaujamos W. Roels ir B.-R. Killmann (C-446/09) bei pas-tarojo ir R. Lyal (C-495/09),

susipažinęs su 2011 m. vasario 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 3295/94, nustatančio priemonės dėl tam tikras intelektualinės nuosavybės teises pažeidžiančių prekių įvežimo į Bendriją ir eksporto bei reeksporto iš Bendrijos (OL L 341, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 5 t., p. 318), iš dalies pakeisto 1999 m. sausio 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 241/1999 (OL L 27, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 9 t., p. 148), ir 2003 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1383/2003 dėl muitinės veiksmų, atliekamų su prekėmis, kurios, kaip įtariama, pagamintos pažeidžiant tam tikras intelektualinės nuosavybės teises, ir priemonių, kurių turi būti imamasi prekių atžvilgiu nustačius, kad jos pagamintos pažeidžiant tokias teises (OL L 196, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 13 t., p. 469), išaiškinimu.

- 2 Šie prašymai pateikti byloje *Koninklijke Philips Electronics NV* (toliau – *Philips*) prieš *Lucheng Meijing Industrial Company Ltd*, įsteigtą Wenzhou (Kinija) (toliau – *Lucheng*), *Far East Sourcing Ltd*, įsteigtą Honkonge (Kinija) (toliau – *Far East Sourcing*), ir *Röhlig Hong Kong Ltd* ir *Röhlig Belgium NV* (toliau kartu – *Röhlig*) dėl prekių, dėl kurių tariamai pažeidžiamas dizainas ir autoriaus teisės, kurių savininkė yra *Philips* (C-446/09), įvežimo į Europos Sąjungos muitų teritoriją ir byloje *Nokia Corporation* (toliau – *Nokia*) prieš *Her Majesty's Commissioners of Revenue and Customs* (Jungtinės Karalystės muitinė, toliau – *Commissioners*) dėl prekių, dėl kurių tariamai pažeidžiamas prekių ženklas, kurio savininkė yra *Nokia*, įvežimo į šią muitų teritoriją (C-495/09).

Teisinis pagrindas

Muitinės kodeksas

- 3 Pagrindinės Sąjungos normos muitų srityje, įtvirtintos 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2913/92, nustatančiame Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), buvo panaikintos ir pakeistos 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 450/2008, nustatančiu Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas) (OL L 145, p. 1).
- 4 2008 m. birželio 24 d. įsigaliojo Reglamentas Nr. 450/2008 nuostatos, kuriose įtvirtinta kompetencija priimti įgyvendinimo priemonės; šiame reglamente nustatyta, kad kitos jo nuostatos įsigalios anksčiausiai 2009 m. birželio 24 d. ir vėliausiai 2013 m. birželio 24 dieną. Taigi atsižvelgiant į pagrindinių bylų faktinių aplinkybių datą manyti, kad joms taikytinos normos, įtvirtintos Reglamente Nr. 2913/92, kiek tai susiję su byla C-446/09, iš dalies pakeistame 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000 (OL L 311, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 239), ir, kiek tai susiję su byla C-495/09, iš dalies pakeistame 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 648/2005 (OL L 117, p. 13) (toliau – Muitinės kodeksas).
- 5 Muitinės kodekso 4 straipsnyje numatyta:

„Šiame Kodekse vartojamos šios sąvokos:

<...>

15) „Muitinės sankcionuoti veiksmai su prekėmis“:

- a) muitinės procedūros įforminimas prekėms;
- b) prekių įvežimas į laisvąją zoną arba padėjimas į laisvąjį sandėlį;
- c) prekių reeksportas iš Bendrijos muitų teritorijos;
- d) prekių sunaikinimas;
- e) prekių perdavimas valstybės nuosavybėn.

16) „Muitinės procedūra“:

- a) išleidimas į laisvą apyvartą;
- b) tranzitas;
- c) muitinis sandėliavimas;

- e) laikinasis įvežimas perdirbti;

- e) muitinės prižiūrimas perdirbimas;

- f) laikinasis įvežimas;

- g) laikinasis išvežimas perdirbti;

- h) eksportas;

<...>

20) „Prekių išleidimas“ – muitinės veiksmas, kuriuo suteikiama teisė su prekėmis atlikti veiksmus, leidžiamus taikant joms įformintą muitinės procedūrą;

<...>“

6 To paties kodekso 37 straipsnyje nurodyta:

„1. Į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekės nuo jų įvežimo momento yra muitinės prižiūrimos. <...>

2. Jos lieka taip prižiūrimos tiek laiko, kiek, atitinkamais atvejais, reikia jų muitiniam statusui nustatyti, o ne Bendrijos prekių atveju, <...> tol, kol pakeičiamas prekių muitinis statusas, jos įvežamos į laisvąją zoną, padedamos į laisvąjį sandėlį, reeksportuojamos ar sunaikinamos <...>“

7 Muitinės kodekso 48–50 straipsniai suformuluoti taip:

„48 straipsnis

Muitinei pateiktoms ne Bendrijos prekėms turi būti įforminti muitinės sankcionuoti veiksmai, kuriuos leidžiama taikyti tokioms ne Bendrijos prekėms.

49 straipsnis

1. Jeigu prekės yra nurodytos bendrojoje deklaracijoje, formalumai, kuriuos būtina atlikti joms įforminant muitinės sankcionuotus veiksmus, turi būti atlikti:

- a) per 45 dienas nuo bendrosios deklaracijos pateikimo dienos, kai prekės atgabentos jūra;
- b) per 20 dienų nuo bendrosios deklaracijos pateikimo dienos, kai prekės atgabentos ne jūra.

<...>

50 straipsnis

Muitinei pateiktos prekės nuo jų pateikimo iki tol, kol joms įforminami muitinės sankcionuoti veiksmai, turi laikinai saugomų prekių statusą. <...>“

- 8 Muitinės kodekso 56 straipsnio pirmame sakinyje numatyta:

„Susiklosčius atitinkamoms aplinkybėms, muitinė turi teisę sunaikinti jai pateiktas prekes.“

- 9 Šio kodekso 58 straipsnyje numatyta:

„1. Išskyrus tuos atvejus, kai nustatyta kitaip, prekėms <...> laikantis nustatytų sąlygų, gali būti įformintas bet kuris muitinės sankcionuotas veiksmas.

2. 1 dalis netrukdo nustatyti draudimus arba apribojimus, kurie pagrįsti visuomenės dorovės, viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos bei gyvybės, apsaugos, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos bei pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos reikalavimais.“

- 10 To paties kodekso 59 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „visos prekės, kurioms pageidaujama įforminti muitinės procedūrą, turi būti deklaruojamos atitinkamai muitinės procedūrai“.

11 Pagal Muitinės kodekso 75 straipsnį:

„Turi būti taikomos visos būtinos priemonės, įskaitant prekių konfiskavimą ir pardavimą, jeigu prekės:

a) negali būti išleistos dėl to, kad:

<...>

— nebuvo pateikti dokumentai, kuriuos privaloma pateikti prieš įforminant prekėms pageidaujama muitinės procedūrą, arba

<...>

— joms taikomi draudimai arba apribojimai;

<...>“

12 To paties kodekso 84 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta:

„Kai 85–90 straipsniuose:

a) vartojama sąvoka „procedūra“ turi būti suprantama, kad ne Bendrijos prekių atveju ji apima šias muitinės procedūras:

— išorinio tranzito,

— muitinio sandėliavimo,

— laikinojo įvežimo perdirbti, <...>

— muitinės prižiūravimo perdirbimo,

ir

— laikinojo įvežimo.“

13 Minėto kodekso 91 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Taikant išorinio tranzito procedūrą iš vienos Bendrijos muitų teritorijos vietos į kitą gali būti gabenamos:

- a) ne Bendrijos prekės, kurios neapmokestinamos importo muitais bei kitais privalomaisiais mokėjimais ir kurioms netaikomos prekybos politikos priemonės;

<...>“

14 To paties kodekso 92 straipsnyje numatyta:

„1. Išorinio tranzito procedūra baigiama ir jos vykdytojo įsipareigojimai įvykdomi, kai prekės, kurioms buvo įforminta procedūra, ir atitinkami dokumentai pateikiami paskirties muitinės įstaigai, vadovaujantis atitinkamos procedūros nuostatomis.

2. Muitinė užbaigia procedūrą, kai, palyginusi išvykimo įstaigos turimus duomenis su paskirties muitinės įstaigos turimais duomenimis, gali patvirtinti, kad procedūra buvo atlikta tinkamai.“

15 Muitinės kodekso 98 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Taikant muitinio sandėliavimo procedūrą muitinės sandėlyje leidžiama laikyti:

a) ne Bendrijos prekes, neapmokestinant šių prekių importo muitais ir netaikant joms prekybos politikos priemonių;

<...>“

Reglamentai Nr. 3295/94 ir 1383/2003

16 Nuo 2004 m. liepos 1 d. Reglamentas Nr. 3295/94 buvo panaikintas Reglamentu Nr. 1383/2003. Atsižvelgiant į faktinių aplinkybių datą pagrindinėje byloje C-446/09 taikytinas Reglamentas Nr. 3295/94, iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 241/1999, o pagrindinėje byloje C-495/09 – Reglamentas Nr. 1383/2003.

17 Reglamento Nr. 3295/94 2 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi suklastotų ir piratinių prekių prekyba daro nemažą žalą įstatymus gerbian-tiems [įstatymų besilaikantiems] gamintojams, prekybininkams, autorinių bei gretu-tinių teisių savininkams ir klaidina vartotojus; kadangi būtina užkirsti kelią tokioms prekėms patekti į rinką ir tam reikia numatyti priemones, kurios leistų veiksmingai sustabdyti šią neteisėtą veiklą, bet netrukdytų laisvai teisėtai prekybai; <...>“

18 Reglamento Nr. 1383/2003 2 ir 3 konstatuojamosios dalys išdėstytos taip:

„(2) <...> visų pažeidžiančių intelektinės nuosavybės teises prekių prekyba daro didelę žalą įstatymų besilaikantiems <...> intelektinės nuosavybės teisių subjektams, taip pat klaidina vartotojus, o kai kuriais atvejais netgi kelia pavojų jų sveikatai ir saugumui. Kiek įmanoma, tokių prekių reikėtų neįsileisti į rinką ir priimti priemones, <...> netrukdančias laisvai teisėtai prekybai. <...>

(3) Tais atvejais, kai suklastotos, piratinės ir, plačiau, prekės, pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, įvežamos iš trečiųjų šalių, jų įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją, įskaitant jų perkrovimą, išleidimas į laisvą apyvartą Bendrijoje, sąlyginio neapmokestinimo procedūros joms taikymas ar jų saugojimas laisvojoje zonoje ar laisvajame sandėlyje turėtų būti draudžiamas ir nustatoma procedūra, leidžianti muitinei kuo efektyviau tą draudimą užtikrinti.“

19 Reglamento Nr. 1383/2003 1 straipsnyje skelbiama:

„1. Šiuo reglamentu nustatomos sąlygos, kuriomis muitinė imasi veiksmų, kai prekės, įtariamoms esant pagamintomis pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, yra tokiose situacijose:

a) kai prekės deklaruotos išleidimui į laisvą apyvartą, eksportui ar reeksportui <...>

b) kai jos aptiktos tikrinant įvežamas į ar išvežamas iš Bendrijos muitų teritorijos prekes pagal [Muitinės kodekso] 37 ir 183 straipsnius, tikrinant prekes, kurioms taikoma to [kodekso] 84 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta procedūra, tikrinant prekes, reeksportuojamas <...>, arba tikrinant prekes, kurios <...> laikomos laisvojoje zonoje ar laisvajame sandėlyje.

2. Šiuo reglamentu taip pat nustatomos priemonės, kurių privalo imtis kompetentingos institucijos pripažinus, kad 1 dalyje minėtos prekės tikrai pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises.“

20 Pagrindinei bylai C-446/09 taikoma Reglamento Nr. 3295/94 1 straipsnio 1 dalies redakcija, galiojusi priėmus Reglamentą Nr. 241/1999 (toliau – Reglamentas Nr. 3295/94), yra suformuluota taip pat kaip Reglamento Nr. 1383/2003 1 straipsnio 1 dalis.

21 Pagal Reglamento Nr. 1383/2003 2 straipsnio 1 dalį „prekės, pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises“ reiškia:

„a) „suklastotos prekės“, t. y.:

i) prekės, <...> be leidimo pažymėtos prekių ženklu, tapačiu prekių ženklui, užregistruotam tokios pat rūšies prekėms, arba prekių ženklu, kurio pagal jo esminius požymius negalima atskirti nuo užregistruoto prekių ženklo ir kuris dėl to pažeidžia atitinkamo prekių ženklo savininko teises pagal Bendrijos teisę, kaip numatyta 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo [(OL L 11, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas

lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 146)], arba pagal valstybės narės, kurios muitinei pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemones, teisę;

<...>

- b) „piratinės prekės“ – tai prekių kopijos, pagamintos be <...> autorių, gretutinių teisių subjekto ar dizaino savininko sutikimo arba be intelektinės nuosavybės teisių subjekto <...> sutikimo, jei tokių kopijų gamyba pažeidžia minėtas teises pagal 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino [(OL L 3, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 142)] arba pagal teisę valstybės narės, kurios muitinei pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemones; taip pat prekės, kurių sudėtyje yra aukščiau [anksčiau] aprašytos prekių kopijos;
- c) prekės, kurios valstybėje narėje, kurios muitinei pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemones, pažeidžia:
- i) patentą pagal tos valstybės narės teisę;
 - ii) papildomos apsaugos liudijimą <...>
 - iii) nacionalinę augalų veislių teisę <...>

iv) kilmės vietos nuorodas ar geografines nuorodas <...>

v) geografines nuorodas <...>“

22 Reglamento Nr. 3295/94 1 straipsnio 2 dalis išdėstyta taip pat kaip Reglamento Nr. 1383/2003 2 straipsnio 1 dalis.

23 Reglamento Nr. 1383/2003 5 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Intelektinės nuosavybės teisių subjektas bet kurioje valstybėje narėje gali kreiptis raštu į kompetentingą muitinės instituciją, kad muitinė imtųsi veiksmų tais atvejais, kai prekės yra 1 straipsnio 1 dalyje išvardytose situacijose (prašymas taikyti muitinės priežiūros priemonės).“

24 Pagal to paties reglamento 4 straipsnio 1 dalį:

„Kai muitinė, esant 1 straipsnio 1 dalyje išvardytoms situacijoms bei prieš intelektinės nuosavybės teisių subjektui pateikiant prašymą, arba jei šis prašymas dar nepatenkintas, turi pakankamai pagrindo įtarti, kad prekės yra pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, ji gali prekių neišleisti arba jas sulaikyti <...>, sudarydama intelektinės nuosavybės teisių subjektui galimybę pateikti 5 straipsnyje numatytą prašymą taikyti muitinės priežiūros priemonės.“

25 Reglamento Nr. 3295/94 3 straipsnio 1 ir 4 dalių turinys buvo toks pats kaip atitinkamai Reglamento Nr. 1383/2003 5 straipsnio 1 dalies ir 4 straipsnio 1 dalies.

- 26 Reglamento Nr. 1383/2003 9 ir 10 straipsniuose, įtvirtintuose III skyriuje „Sąlygos, kuriomis vadovaujasi muitinės ir kitos turinčios teisę priimti sprendimą kompetentingos institucijos“, nustatyta:

„9 straipsnis

1. Kai muitinės įstaiga, kuriai <...> buvo atsiųstas sprendimas patenkinti intelektinės nuosavybės teisių subjekto prašymą, įsitikina, jei reikia, pasikonsultavusi su pareiškėju, kad 1 straipsnio 1 dalyje nurodytose situacijose esančios prekės kelia įtarimą, kad yra pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, dėl kurių minėtas sprendimas buvo priimtas, muitinė tų prekių neišleidžia arba jas sulaiko.

<...>

3. Siekdama nustatyti, ar intelektinės nuosavybės teisės buvo pažeistos <...>, muitinės įstaiga arba prašymą nagrinėjusi institucija intelektinės nuosavybės teisių subjekto prašymu jam praneša, jei tai žinoma, krovinio gavėjo, siuntėjo, prekes deklaravusio asmens ar prekių savininko pavadinimą ir adresą <...>.

<...>

10 straipsnis

Sprendžiant, ar intelektinės nuosavybės teisės buvo pažeistos pagal nacionalinę teisę, taikomi valstybėje narėje, kurioje prekės yra 1 straipsnio 1 dalyje minėtoje situacijoje, galiojantys teisės aktai.

<...>“

27 Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnyje analogiškai nurodyta:

„1. Kai muitinė, kuriai <...> atsiunčiamas sprendimas teisės savininko prašymą patenkinti, įsitikina, jei reikia, pasikonsultavusi su prašymo pateikėju, kad sprendime nurodytų 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų prekių apibūdinimas atitinka 1 straipsnio dalies a punkte nusakyto pobūdžio prekes, ji tas prekes sustabdo arba sulaiko. [Kai muitinė, kuriai <...> atsiunčiamas sprendimas teisės savininko prašymą patenkinti, įsitikina, jei reikia, pasikonsultavusi su prašymo pateikėju, kad sprendime nurodytos prekės, esančios vienoje iš 1 straipsnio 1 dalies a punkte įvardytų situacijų, atitinka 1 straipsnio 2 dalies a punkte nusakyto pobūdžio prekių apibūdinimą, ji tas prekes sustabdo arba sulaiko.]

<...> muitinė arba tarnyba, kuri nagrinėjo prašymą, teisės savininko prašymu jam praneša prekes deklaravusio asmens pavardę ir adresą, o jei žinoma, ir prekių gavėjo pavardę ir adresą, kad teisės savininkas galėtų kreiptis į kompetentingas institucijas su prašymu priimti sprendimą iš esmės. <...>

<...>

2. Valstybėje narėje, kurioje yra 1 straipsnio 1 dalies a punkte minėto pobūdžio prekės [vienoje iš 1 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų situacijų esančios prekės], galiojantys įstatymai taikomi:

- a) siunčiant raštą kompetentingai institucijai, kad ji priimtų sprendimą iš esmės, ir pranešimą šio straipsnio 1 dalyje minėtai muitinės tarnybai ar muitinei apie siunčiamąjį raštą <...>

- b) kompetentingai institucijai priimant sprendimą. Jei nėra šiais klausimais specialių Bendrijos taisyklių, priimant sprendimą vadovujamasi tais pačiais kriterijais, kuriais vadovujamasi nustatant, ar atitinkamoje valstybėje narėje pagaminti gaminiai nepažeidžia teisės savininko teisių. <...>“

28 Reglamento Nr. 1383/2003 16 straipsnyje numatyta:

„Kai užbaigus 9 straipsnyje nustatytą procedūrą, nustatoma, kad prekės yra pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, tų prekių negalima:

- įvežti į Bendrijos muitų teritoriją,

- išleisti į laisvą apyvartą,

- išvežti iš Bendrijos muitų teritorijos,

- eksportuoti,

- reeksportuoti,

- taikyti joms sąlyginio neapmokestinimo procedūras,

- laikyti laisvojoje zonoje ar laisvajame sandėlyje.“

²⁹ Reglamento Nr. 3295/94 2 straipsnyje taip pat numatyta:

„Jei pabaigus 6 straipsnyje numatytą procedūrą nustatoma, kad prekės yra 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos prekės, jas draudžiama įvežti į Bendriją, išleisti į laisvą apyvartą, eksportuoti, reeksportuoti, taikyti sąlyginio neapmokestinimo importo muitais ir mokesčiais tvarką, įvežti į laisvąją zoną ar patalpinti į laisvąjį sandėlį.“

³⁰ Reglamento Nr. 1383/2003 18 straipsnyje numatyta, kad „kiekviena valstybė narė nustato baudas, kurios skiriamos pažeidus šį reglamentą. Baudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios“. Reglamento Nr. 3295/94 11 straipsnis suformuluotas panašiai.

Tarptautinis reglamentavimas

- ³¹ Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, pateiktos Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties 1C priede, pasirašytos Marakeše 1994 m. balandžio 15 d. ir patvirtintos 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80, toliau – TRIPS sutartis), 69 straipsnyje nurodyta:

„Valstybės narės sutaria bendradarbiauti viena su kita, siekdamos panaikinti tarptautinę prekybą prekėmis, pažeidžiančiomis intelektinės nuosavybės teises. Šiuo tikslu jos įkuria kontaktinius centrus savo administracijose ir praneša apie juos ir yra pasirengusios keistis informacija apie prekybą [šiomis] prekėmis. Jos ypač skatina keitimąsi informacija bei bendradarbiavimą tarp muitinės tarnybų dėl prekybos prekėmis su suklastotu prekės ženklu ir piratinėmis prekėmis, pažeidžiančiomis autorines teises.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai*Byla C-446/09*

- ³² 2002 m. lapkričio 7 d. Antverpeno uoste (Beligija) Belgijos muitinė patikrino elektrinių skustuvų, kurių dizainas buvo panašus į *Philips* gaminamų skustuvų dizainą, krovinį iš Kinijos. Kadangi šis dizainas saugomas pagal registracijas, kuriomis remiantis *Philips* turi išimtinę teisę į jį keliose valstybėse, įskaitant ir Belgijos Karalystę, ši

muitinė įtarė, kad patikrintos prekės – tai piratinės prekės. Todėl neišleido jų, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 3295/94 4 straipsnį.

- 33 2002 m. lapkričio 12 d. pagal šio reglamento 3 straipsnį *Philips* pateikė prašymą taikyti muitinės priežiūros priemones.
- 34 Gavusi šį prašymą, kuris buvo priimtas 2002 m. lapkričio 13 d., Belgijos muitinė pateikė tam tikrą informaciją *Philips*, kaip antai šių skustuvų nuotrauką ir informaciją apie tai, kokios įmonės gamino ir prekiaavo šiais skustuvais, t. y. gamintoja *Lucheng*, vežėja *Far East Sourcing* ir siuntėja *Röhlig*.
- 35 2002 m. gruodžio 9 d. ši muitinė sulaukė prekes, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnio 1 dalį.
- 36 2002 m. gruodžio 11 d. *Philips* pradėjo bylą *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* (Antverpeno pirmosios instancijos teisme) prieš *Lucheng*, *Far East Sourcing* ir *Röhlig* siekdama, be kita ko, kad būtų nuspręsta, jog šios įmonės pažeidė šiuo *Philips* skustuvų dizainu užtikrintą išimtinę teisę ir tam tikras kitas *Philips* autoriaus teises. *Philips*, be kita ko, prašė, pirma, priteisti iš šių bendrovių žalos atlyginimą ir, antra, sunaikinti sulaikytas prekes.

- 37 *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* buvo nustatyta, kad iš pradžių šios prekės buvo deklaruotos pateikus įvežimo bendrąją deklaraciją, kuria remiantis joms buvo suteiktas laikinai saugomų prekių statusas, o 2003 m. sausio 29 d. *Röhlig* pateikė muitinės deklaraciją, kuria dėl to, kad buvo tiksliai nežinoma šių prekių paskirties vieta, paprašė joms taikyti muitinės sandėliavimo procedūrą.
- 38 Šiame teisme *Philips* tvirtina, kad siekiant nustatyti, jog pažeistos nurodytos intelektinės nuosavybės teisės, reikia remtis fikcija, pagal kurią Belgijos Karalystės teritorijos muitinės sandėlyje esančios nagrinėjamos prekės, kurias sulaikė Belgijos muitinė, yra laikomos pagamintomis šioje valstybėje narėje. Grįsdama šį argumentą *Philips* nurodo Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnio 2 dalies b punktą.
- 39 *Far East Sourcing*, vienintelė į *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* atvykusi atsakovė, šiame teisme, atvirksčiai, tvirtina, jog šios prekės negali būti sulaikytos ir, nesant jokių įrodymų, kad jos bus pateiktos parduoti Sąjungoje, negali būti laikomos prekėmis, dėl kurių pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės.
- 40 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Reglamento Nr. 3295/94] 6 straipsnio 2 dalies b punktas yra suvienodinta Bendrijos teisės nuostata, privaloma valstybės narės teismui, į kurią kreipėsi teisės savininkas <...>, ir ar ši nuostata reiškia, kad teismas, nagrinėdamas bylą, negali atsižvelgti į tai, jog prekės yra laikinai saugomos arba tranzitu gabenamos, o turi remtis tik fikcija,

kad prekės pagamintos šioje valstybėje narėje, ir todėl taikydamas šios valstybės narės teisę turi nustatyti, ar dėl šių prekių pažeidžiama atitinkama intelektinės nuosavybės teisė?“

Byla C-495/06

- ⁴¹ 2008 m. liepos mėnesį *Commissioners* Londono Heathrow oro uoste (Jungtinė Karalystė) patikrino mobiliųjų telefonų ir jų priedų siuntą, siunčiamą iš Honkongo (Kinija) į Kolumbiją. Šios prekės buvo pažymėtos tokiu pačiu žymeniu, kaip ir *Nokia* priklausantis Bendrijos prekių ženklas.
- ⁴² Įtardama, kad šios prekės – tai produktų imitacijos, 2008 m. liepos 30 d. *Commissioners* nusiuntė pavyzdžių *Nokia*. Juos patikrinusi *Nokia* informavo *Commissioners*, kad tai iš tikrųjų imitacijos, ir paklausė, ar *Commissioners* galėtų sulaikyti šią siuntą pagal Reglamentą Nr. 1383/2003.
- ⁴³ 2008 m. rugpjūčio 6 d. *Commissioners* atsakė *Nokia*, kad atsižvelgiant į tai, jog siunta buvo siunčiama į Kolumbiją, ir nesant įrodymų, kad ji bus nukreipta į Sąjungos rinką, negalima daryti išvados, jog esama „suklastotų prekių“ Reglamento Nr. 1383/2003 2 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje pavartota prasme. Taigi, anot jos, siuntos nebuvo galima sulaikyti.

- 44 2008 m. rugpjūčio 20 d. *Nokia* pateikė prašymą pagal Reglamento Nr. 1383/2003 9 straipsnio 3 dalį, kuriuo paprašė jai pranešti siuntėjo bei gavėjo pavadinimus ir adresus ir su nagrinėjamos prekės susijusius dokumentus. *Commissioners* pateikė jos turimą informaciją, tačiau, išnagrinėjusi šiuos duomenis, *Nokia* negalėjo nustatyti nei šių prekių siuntėjo, nei gavėjo ir nusprendė, kad jie ėmėsi priemonių nuslėpti savo tapatybę.
- 45 2008 m. rugsėjo 24 d. *Nokia* nusiuntė oficialų pranešimą *Commissioners* ir ją informavo, kad ketina apskusti sprendimą nesulaikyti šios siuntos. 2008 m. spalio 10 d. ši atsakė, kad pagal po 2006 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Montex Holdings* (C-281/05, Rink. p. I-10881) nusistovėjusią jos praktiką prekės, kurios, kaip įtariama, yra pagamintos pažeidžiant intelektinės nuosavybės teisę, neturi būti sulaikytos tokiu atveju, kaip antai nagrinėjamas, jei nėra įrodyta, jog nagrinėjamos prekės tikriausiai bus nukreiptos į Sąjungos rinką.
- 46 2008 m. spalio 31 d. *Nokia* apskundė *Commissioners High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division*, kuris atmetė skundą 2009 m. liepos 29 d. sprendimu. *Nokia* pateikė apeliacinį skundą dėl šio sprendimo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.
- 47 Šis teismas konstatuoja, kad, pirma, šie telefonai yra *Nokia* priklausančiu prekių ženklu pažymėtų produktų imitacija ir, antra, nėra jokios informacijos, kuria remiantis galima būti manyti, jog šios prekės bus pateiktos parduoti Sąjungoje. Atsižvelgdamas į panašiomis aplinkybėmis *Philips* pateiktą skundą *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* ir skirtingą aiškinimą Europos Sąjungos teismų praktikoje *Court of Appeal*

(*England & Wales*) (*Civil Division*) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šį prejudicinį klausimą:

„Ar Bendrijos prekių ženklų pažymėtos ne Bendrijos prekės, kurioms valstybėje narėje taikoma muitinės priežiūra ir kurios yra pervežamos iš vienos ne valstybės narės į kitą ne valstybę narę, gali būti „suklastotos prekės“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1383/2003 2 straipsnio 1 dalies a punktą, jei nėra jokių įrodymų, kad šios prekės bus pateiktos į Bendrijos rinką arba remiantis muitinės procedūra, arba neteisėtai nukreipus į šią rinką?“

- 48 2011 m. sausio 11 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmosios kolegijos pirmininko nutartimi bylos C-446/09 ir C-495/09 buvo sujungtos, kad būtų bendrai pateikta išvada ir priimtas sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

- 49 Klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai iš esmės klausia, ar prekės iš trečiosios valstybės, kurios yra Sąjungoje teise į prekių ženklą saugomo produkto imitacija arba Sąjungoje autorių teise, gretutine teise ar dizainu saugomo produkto kopija, gali būti laikomos „suklastotomis prekėmis“ arba „piratinėmis prekėmis“, kaip jos suprantamos pagal Reglamentą Nr. 1383/2003, o prieš jam įsigaliojant – pagal Reglamentą Nr. 3295/94, remiantis vienu tuo, kad jos įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją, nors ir neišleistos į laisvą apyvartą joje.

50 Pagal Reglamento Nr. 3295/94 1 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento Nr. 1383/2003 2 straipsnio 1 dalyje esančius „suklastotų prekių“ ir „piratinių prekių“ apibrėžimus šios sąvokos yra susijusios su prekių ženklo, autoriaus ar gretutinės teisės arba dizaino pažeidimu ir šis apibrėžimas taikomas pagal Sąjungos teisės aktus ar valstybės narės, kurioje muitinei pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemonės, vidaus teisę. Taigi kalbama tik apie intelektinės nuosavybės teisių, įtvirtintų Sąjungos teisėje ar valstybių narių nacionalinėje teisėje, pažeidimus.

51 Pagrindinėse bylose neginčijama, kad Antverpeno uoste sulaikyti skustuvai prireikus galėtų būti laikomi „piratinėmis prekėmis“, kaip jos suprantamos pagal Reglamentą Nr. 3295/94, jeigu būtų pateikti parduoti Belgijoje ar vienoje iš kitų valstybių narių, kuriose *Philips* naudojami jos nurodytomis autoriaus teisėmis ar dizaino apsauga, ir kad dėl Londono Heathrow oro uoste patikrintų mobiliųjų telefonų būtų pažeidžiamas *Nokia* nurodytas Bendrijos prekių ženklas ir dėl to jie būtų „suklastotos prekės“, kaip jos suprantamos pagal Reglamentą Nr. 1383/2003, jei būtų pateiktos parduoti Sąjungoje. Tačiau pagrindinių bylų šalys ir valstybės narės, pateikusios pastabas Teisingumo Teismui, ir Europos Komisija nesutaria dėl to, ar šios prekės gali būti laikomos prekėmis, dėl kurių pažeidžiamos minėtos intelektinės nuosavybės teisės, vien dėl aplinkybės, kad Sąjungos muitų teritorijoje dėl jų pateikta deklaracija, kurioje prašoma taikyti vieną iš Muitinės reglamento 84 straipsnyje minėtų sąlyginio neapmokestinimo procedūrų, t. y. byloje C-446/09 – muitinio sandėliavimo procedūrą ir byloje C-495/09 – išorinio tranzito procedūrą.

52 Remdamosi pavojumi, kad prekės, kurioms pagal deklaraciją taikoma sąlyginio neapmokestinimo procedūra, bus apgaulingai pasiūlytos vartotojams Sąjungoje, ir pavojumi sveikatai ir saugumui, kurį dažnai sukelia produktų imitacijos ir kopijos, *Philips*, *Nokia*, Belgijos, Prancūzijos, Italijos, Lenkijos, Portugalijos ir Suomijos vyriausybės bei *International Trademark Association* tvirtina, kad valstybėje narėje sandėliavimo ar tranzito etape aptikti produktai, kurie yra imitacijos ir kopijos, turi būti sulaikyti ir prireikus pašalinti iš prekybos, nebūtina turėti įrodymų, kuriais remiantis būtų

galima manyti arba būtų įrodyta, jog šios prekės yra arba bus pateiktos parduoti Sąjungoje. Kadangi paprastai šiuos įrodymus sunku surinkti, dėl būtinybės juos pateikti reglamentai Nr. 3295/94 ir Nr. 1383/2003 prarastų savo veiksmingumą.

- 53 Tam, kad reglamentai Nr. 3295/94 ir Nr. 1383/2003 būtų veiksmingai taikomi, *Philips* ir Belgijos vyriausybė siūlo pripažinti, jog egzistuoja fikcija, pagal kurią prekėms, kurios deklaruojamos esančios sandėlyje ar vežamos tranzitu arba dėl kurių pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemonės, kaip tai suprantama pagal šiuos reglamentus, turi būti laikomos pagamintomis valstybėje narėje, kurioje buvo pateiktas šis prašymas, nors ir aišku, kad jos buvo pagamintos trečiojoje valstybėje (pagaminimo fikcija).
- 54 *Far East Sourcing*, Jungtinės Karalystės ir Čekijos vyriausybės bei Komisija, nors pripažino problemas, susijusias su tarptautiniu imitacijų ir kopijų gabenimu, mano, kad prekės negali būti laikomos „suklastotomis prekėmis“ ir „piratinėmis prekėmis“, kaip jos suprantamos pagal minėtus reglamentus, kai nėra jokios priežasties manyti, kad jomis bus prekiaujama Sąjungoje. Aiškinant priešingai būtų nepagrįstai išplėsta Sąjungos teisė ir valstybių narių nacionaline teise užtikrintų intelektinės nuosavybės teisių teritorinė apimtis ir dėl to būtų dažnai kliudoma tranzitu per Sąjungą vežamų produktų tarptautinės prekybos teisėtoms operacijoms.

Dėl prekių, kurioms taikoma sąlyginio neapmokestinimo procedūra, laikino sulaikymo

- 55 Kaip matyti iš Muitinės kodekso 91, 92 ir 98 straipsnių, tranzito ir muitinio sandėliavimo procedūros gali būti apibūdinamos atitinkamai kaip prekių judėjimas tarp

muitinės postų ir prekių saugojimas muitinės kontroliuojamame sandėlyje. Akivaizdu, kad šios operacijos, kaip tokios, negali būti vertinamos kaip prekių pateikimas parduoti Sąjungoje (kalbant apie tranzitą Bendrijos viduje, žr. 2003 m. spalio 23 d. Sprendimo *Rioglass et Transremar*, C-115/02, Rink. p. I-12705, 27 punktą ir minėto Sprendimo *Montex Holdings* 19 punktą).

56 Teisingumo Teismas, remdamasis šia aplinkybe, ne kartą priėjo prie išvados, kad prekėmis, kurioms taikoma sąlyginio neapmokestinimo procedūra, negali būti pažeidžiamos Sąjungoje taikomos intelektinės nuosavybės teisės (žr., be kita ko, kiek tai susiję su teisėmis, susijusiomis su dizainu, 2000 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-23/99, Rink. p. I-7653, 42 ir 43 punktus ir, kiek tai susiję su prekių ženklais užtikrintomis teisėmis, minėto Sprendimo *Rioglass ir Transremar* 27 punktą; 2005 m. spalio 18 d. Sprendimo *Class International*, C-405/03, Rink. p. I-8735, 47 punktą ir minėto Sprendimo *Montex Holdings* 21 punktą).

57 Tačiau šios teisės gali būti pažeidžiamos, kai Sąjungos muitinės teritorijoje prekėms iš trečiųjų valstybių pradendant taikyti sąlyginio neapmokestinimo procedūrą arba net prieš jas įvežant į šią teritoriją su šiomis prekėmis atliekamas vartotojams Sąjungoje skirtas prekybos veiksmas, kaip antai pardavimas, pasiūlymas pirkti ar reklama (žr. minėto Sprendimo *Class International* 61 punktą ir 2011 m. liepos 12 d. Sprendimo *L'Oréal ir kt.*, C-324/09, Rink. p. I-6011, 67 punktą).

58 Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jau konstatuotą pavojų (2000 m. balandžio 6 d. Sprendimo *Polo prieš Lauren*, C-383/98, Rink. p. I-2519, 34 punktas), kad Sąjungos muitų teritorijoje sandėliuojamos ar tranzitu per Sąjungą vežamos prekės bus apgaulingai pasiūlytos vartotojams Sąjungoje, reikia pažymėti, jog neatsižvelgiant į tai, kad jau yra atliktas veiksmas šių vartotojų atžvilgiu, valstybių narių muitinės, remdamosi kitomis aplinkybėmis, taip pat gali laikinai sulaukyti prekės, kurios yra imitacijos ir kopijos, kurioms taikoma sąlyginio neapmokestinimo procedūra.

- 59 Kaip nurodė Prancūzijos, Italijos ir Lenkijos vyriausybės, paprastai prekėms iš trečiųjų valstybių pradama taikyti sąlyginio neapmokestinimo procedūra esant aplinkybėms, kai prekių paskirties vieta yra nežinoma arba nepatikimai deklaruota. Be to, atsižvelgiant į tai, kad prekeivių imitacijomis ir kopijomis veikla yra užslėpta, muitinei sulaikant prekes, kurios, kaip ji nustatė, yra imitacijos ar kopijos, negali būti reikalaujama, kartu nesusilpninant reglamentų Nr. 3295/94 ir Nr. 1381/2003 veiksmingumo, pateikti įrodymo, jog šios prekės Sąjungos vartotojams jau buvo parduotos, pasiūlytos pirkti arba reklamuojamos.
- 60 Atvirksčiai, muitinė, nustačiusi, kad sandėlyje yra prekių, kuriomis imituojamas ar kopijuojamas Sąjungoje intelektinės nuosavybės teise saugomas produktas, arba kad tokios prekės vežamos tranzitu, gali teisėtai imtis veiksmų, jei turi informacijos, pagal kurią vienas ar keli ūkio subjektai, dalyvaujantys prekes gaminant, siunčiant ar platinant, nors dar nepradėję šių prekių siūlyti vartotojams Sąjungoje, ketina tai daryti ar nuslepia savo komercinius ketinimus.
- 61 Kalbant apie informaciją, kurią turi turėti muitinė tam, kad galėtų neišleisti prekių ar jas sulaikyti, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnio 1 dalį ir Reglamento Nr. 1383/2003 9 straipsnio 1 dalį, pakanka, kaip savo išvados 96, 97, 110 ir 111 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, aplinkybių, kurių pagrindu atsirastų įtarimas. Tokios aplinkybės, be kita ko, gali būti tai, kad nebuvo deklaruota prekių paskirties vieta, kai pagal prašomą taikyti sąlyginio neapmokestinimo procedūrą reikalaujama ją deklaruoti, nėra tikslios ar patikimos informacijos apie prekių gamintojo ar siuntėjo tapatybę ar adresą, trūksta bendradarbiavimo su muitine arba remiantis tuo, kas nustatyta pagal su nagrinėjamomis prekėmis susijusius dokumentus ar korespondenciją, galima įtarti, kad jos bus nukreiptos į vartotojus Sąjungoje.

- 62 Kaip savo išvados 106 punkte nurodė generalinis advokatas, bet kuriuo atveju toks įtarimas turi kilti remiantis konkretaus atvejo aplinkybėmis. Iš tiesų, jei šis įtarimas ir dėl jo atlikti veiksmai galėtų būti pagrįsti paprastu abstrakčiu manymu, kad teoriškai negalima atmesti galimybės, jog prekės nebus apgaulingai nukreiptos į vartotojus Sąjungoje, bet kuri prekė, kuriai taikoma išorinio tranzito ar muitinio sandėliavimo procedūra, galėtų būti sulaikyta be jokio konkretaus pažeidimo įrodymo. Dėl tokios padėties valstybių narių muitinių veiksmai galėtų tapti abejotinais ir viršijančiais tai, kas būtina.
- 63 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad prekės, kurios yra imitacijos ar kopijos, iš vienos trečiosios valstybės vežamos į kitą trečiąją valstybę, gali atitikti kiekvienoje iš šių dviejų valstybių galiojančias normas intelektinės nuosavybės srityje. Atsižvelgiant į EB 131 straipsnyje ir SESV 206 straipsnyje įtvirtintą bendros prekybos politikos pagrindinį tikslą – plėtoti pasaulio prekybą laipsniškai panaikinant tarptautinės prekybos apribojimus, būtina, kad šios prekės galėtų būti vežamos tranzitu per Sąjungą iš vienos trečiosios valstybės į kitą trečiąją valstybę taip, kad šiai operacijai nebūtų kliudoma net ir valstybių narių muitinėms laikinai sulaukiant šias prekes. Būtent tokia kliūtis būtų sukurta, jei reglamentai Nr. 3295/94 ir Nr. 1383/2003 būtų aiškinami taip, kad yra teisėta sulaukyti tranzitu vežamas prekes be jokios informacijos, kuria remiantis būtų galima manyti, kad jos gali būti apgaulingai nukreiptos į vartotojus Sąjungoje.
- 64 Taigi šis argumentas yra pagrįstas šių reglamentų antra konstatuojamąja dalimi, kurioje nurodyta, kad Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslas yra tik užkirsti kelią intelektinės nuosavybės teisės pažeidžiančioms „prekėms patekti į rinką“ ir tam priimti veiksmingas priemones, kurios „netrukdytų laisvai teisėtai prekybai“.
- 65 Galiausiai, kalbant apie prekes, kurių atžvilgiu nėra jokios informacijos, kaip ji suprantama pagal šio sprendimo 61 punktą, tačiau dėl kurių kilo įtarimas, kad dėl jų bus pažeista intelektinės nuosavybės teisė tariamoje paskirties trečiojoje valstybėje,

reikia pažymėti, kad pagal TRIPS sutarties 69 straipsnį valstybės narės, kurioje šioms prekėms taikoma išorinio tranzito procedūra, muitinė teisėtai gali bendradarbiauti su šios trečiosios valstybės muitine tam, kad prireikus pašalintų prekes iš tarptautinės prekybos.

- ⁶⁶ Būtent atsižvelgdamas į pirma išdėstytus patikslinimus, kad įvertintų, ar *Commissioners* pateiktas *Nokia* atsisakymas atitinka Reglamento Nr. 1383/2003 9 straipsnio 1 dalį, *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* turi išnagrinėti, ar ši muitinė turėjo informacijos, kuria remiantis jai galėjo kilti įtarimas, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, dėl kurio ji privalėjo pagal šį reglamentą neišleisti prekių ar jas sulaikyti tam, kad laukiant institucijos, kompetentingos spręsti bylą iš esmės, sprendimo šios prekės būtų nejudinamos. Šiuo klausimu būtų reikšmingos, jei pasitvirtintų, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą minimos *Nokia* nurodytos faktinės aplinkybės, susijusios su negalėjimu nustatyti nagrinėjamų prekių siuntėjo.

Dėl sprendimo iš esmės laikinai sulaikius prekes, kurioms taikoma sąlyginio neapmokestinimo procedūra

- ⁶⁷ Skirtingai nei *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)*, kurio buvo prašoma išspręsti *Nokia* ir *Commissioners* ginčą dėl pastarosios atsisakymo sulaikyti prekes, *Philips* byloje *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* turi nustatyti pagal Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnio 2 dalies a punktą (dabar – Reglamento Nr. 1383/2003 10 straipsnio pirma pastraipa), ar dėl pagal 6 straipsnio 1 dalį jau sulaikytų prekių pažeidžiamos nurodytos intelektinės nuosavybės teisės.

- 68 Pažymėtina, kad, kitaip nei muitinės sprendimas laikinai sulaikyti prekes remiantis Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento Nr. 1383/2003 9 straipsnio 1 dalyje minėta sulaikymo priemone, sprendimas iš esmės, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 3295/94 6 straipsnio 2 dalies b punktą ir Reglamento Nr. 1383/2003 10 straipsnio pirmą pastraipą, negali būti priimtas remiantis įtarimu, tačiau turi būti pagrįstas tyrimu, ar yra įrodymų, kad buvo pažeista nurodyta teisė.
- 69 Šiuo atžvilgiu reikia manyti, kad jei teismas ar kita institucija, kompetentinga spręsti bylą iš esmės, nustato intelektinės nuosavybės teisės pažeidimą, vieninteliai muitinės sankcionuoti veiksmai, kurie gali būti taikomi šioms prekėms, yra sunaikinimas ar perdavimas. Tai matyti iš Reglamento Nr. 3295/94 2 straipsnio ir Reglamento Nr. 1383/2003 16 straipsnio, skaitomų kartu su Muitinės kodekso 4 straipsniu, be to, atitinkamų reglamentų 11 ir 18 straipsniuose patikslinama, kad baudos, numatytos už pagal šiuos reglamentus nustatytus pažeidimus, turi būti veiksmingos ir atgrasančios. Akivaizdu, kad atitinkamiems ūkio subjektams negalima taikyti tokio nusavinimo ar šių sankcijų remiantis vien sukčiavimo pavojumi arba vadovaujantis fikcija, kurią siūlo taikyti *Philips* ir Belgijos vyriausybė.
- 70 Todėl, kaip teisingai nurodo Jungtinės Karalystės ir Čekijos vyriausybės bei Komisija, institucija, kompetentinga spręsti bylą iš esmės, negali laikyti „suklastotomis prekėmis“ ir „piratinėmis prekėmis ar apskritai prekėmis, pagamintomis pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises“, prekių, dėl kurių, kaip įtaria muitinė, buvo pažeista Sąjungoje taikoma intelektinės nuosavybės teisė, tačiau kurių atžvilgiu po nagrinėjimo iš esmės nebuvo įrodyta, kad jos skirtos parduoti Sąjungoje.
- 71 Kalbant apie įrodymus, kuriuos institucija, kompetentinga spręsti bylą iš esmės, turi turėti tam, kad konstatuotų, jog dėl prekių, kurios yra imitacijos ar kopijos, įvežtų į Sąjungos muitų teritoriją, tačiau neišleistų į laisvą apyvartą, kaip įtariama, pažeidžiama Sąjungoje taikoma intelektinės nuosavybės teisė, reikia pažymėti, kad tokie

įrodymai gali būti tai, kad šių prekių parduota klientui Sąjungoje, pasiūlyta jų pirkti arba jos reklamuojamos vartotojams Sąjungoje, arba tai, jog esama su nagrinėjamos prekėmis susijusių dokumentų ar korespondencijos, įrodančios, jog ketinama šias prekes nukreipti į vartotojus Sąjungoje.

72 Pirmesniame punkte pateikto aiškinimo dėl įrodinėjimo pareigos institucijoje, kompetingoje spręsti bylą iš esmės, nesumenkina Teisingumo Teismui pagrindinių bylų tam tikrų šalių ir vyriausybės pateiktos pastabos, pagal kurias dėl šios įrodinėjimo pareigos reikalavimo nesunaikinus Sąjungos teritorijoje aptiktų prekių, kurios yra imitacijos ar kopijos, būtų pažeistas reglamentų Nr. 3295/94 ir Nr. 1383/2003 veiksmingumas, be to, būtų neatsižvelgiama į tai, kad daugelyje prekybos šakų, įskaitant ir prekybą elektros prietaisais, šios prekės yra pavojingos vartotojų sveikatai ir saugumui.

73 Pirma, kiek tai susiję su šių reglamentų veiksmingumu, reikia manyti, kad kovos prieš neteisėtas operacijas veiksmingumas nėra susilpninamas dėl to, jog prekes sulaikiusi muitinė privalo nutraukti šį veiksmą kiekvieną kartą, kai institucija, kompetinga spręsti bylą iš esmės, konstatuoja, kad nėra pagrįstai įrodyta, jog prekės yra skirtos būti parduotos Sąjungoje.

74 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad prekių sulaikymo nutraukimas pagal reglamentus Nr. 3295/94 ir Nr. 1383/2003 jokiu būdu nereiškia, kad nuo šiol šios prekės nebus muitinės prižiūrimos. Iš tiesų iš Muitinės kodekso 37 straipsnio ir jo įgyvendinimo taisyklių matyti, kad kiekvienas sąlyginio neapmokestinimo procedūros etapas, kaip

antai susijęs su išoriniu tranzitu, turi būti valstybių narių muitinių griežtai stebimas ir aprašomas ir kad dėl kiekvieno reikšmingo nukrypimo nuo muitinės deklaracijoje nurodytos informacijos šios muitinės gali imtis veiksmų tų prekių atžvilgiu.

75 Kovoti su neteisėtomis operacijomis taip pat nekliudo tai, kad, kaip tai jau konstatavo Teisingumo Teismas, yra neįmanoma intelektinės nuosavybės savininkui kreiptis į instituciją, kompetentingą spręsti bylą iš esmės, kai ūkio subjektai, atsakingi už prekių buvimą Sąjungos muitų teritorijoje, nuslėpė savo tapatybę (1999 m. spalio 14 d. Sprendimo *Adidas, C-223/98*, Rink. p. I-7081, 27 punktas). Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Sąjungos muitų teisėje įtvirtintas principas, jog dėl visų prekių, kurioms ketinama įforminti muitinės procedūrą, reikia pateikti deklaraciją (2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *DP grup, C-138/10*, Rink. p. I-8369, 33 punktas). Taigi, kaip matyti iš Muitinės reglamento 59 straipsnio ir jo įgyvendinimo taisyklių, dėl deklaracijos, iš kurios negalima nustatyti tapatybės, nes joje nuslėptas deklaranto ar kitų svarbių ūkio subjektų pavadinimas ar adresas, negalima teisėtai išleisti prekių siekiant prašomoje muitinės procedūroje numatytų tikslų. Be to, jei vis negaunama patikimos informacijos apie atsakingus ūkio subjektus, prekes galima konfiskuoti pagal Muitinės kodekso 75 straipsnį.

76 Antra, kiek tai susiję su pavojumi vartotojų sveikatai ir saugumui, kurį kartais gali sukelti prekės – imitacijos ar kopijos, – iš bylos medžiagos ir Reglamento Nr. 1383/2003 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad šį pavojų patvirtina daug dokumentų ir jo egzistavimą pripažino Sąjungos teisės aktų leidėjas. Be to, kaip pažymėjo *Nokia* ir Portugalijos vyriausybė, atsargumo sumetimais gali būti pagrįsta nedelsiant sulaukyti prekes, kurių atžvilgiu nustatyta, kad jos kelia tokį pavojų, neatsižvelgiant į tai, kokia muitinės procedūra joms įforminta. Iš tiesų tokiomis aplinkybėmis klausimas, ar už šių prekių gamybą ir platinimą atsakingi ūkio subjektai nukreipia jas į vartotojus Sąjungoje, ar trečiosiose valstybėse, yra nesvarbus.

77 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad reglamentai Nr. 3295/94 ir 1381/2003, kuriuos išaiškinti prašo prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai, yra susiję tik su kova su prekių, dėl kurių pažeistos intelektinės nuosavybės teisės, įvežimu į Sąjungą. Atsižvelgiant į teisingo pavojaus vartotojų sveikatai ir saugumui valdymo interesą, reikia pažymėti, kad valstybių narių muitinių teisės ir pareigos, susijusios su prekėmis, kurios kelia tokį pavojų, turi būti vertinamos remiantis kitomis Sąjungos teisės nuostatomis, kaip antai Muitinės kodekso 56, 58 ir 75 straipsniais.

78 Atsižvelgiant į išdėstytus svarstymus, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad reglamentai Nr. 3295/94 ir 1383/2003 turi būti aiškinami taip:

- prekės iš trečiosios valstybės, kurios yra Sąjungoje teise į prekių ženklą saugomo produkto imitacija arba Sąjungoje autorių teise, gretutine teise ar dizainu saugomo produkto kopija, negali būti laikomos „suklastotomis prekėmis“ ar „piratinėmis prekėmis“, kaip jos suprantamos pagal šiuos reglamentus, remiantis vien tuo, kad jos įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją joms taikant sąlyginio neapmokestinimo procedūrą,

- tačiau šiomis prekėmis gali būti pažeista ši teisė ir dėl to jos gali būti laikomos „suklastotomis prekėmis“ arba „piratinėmis prekėmis“, jei įrodoma, kad jos skirtos būti parduotos Sąjungoje, o toks įrodymas laikomas pateiktu, be kita ko, kai paaiškėja, jog šių prekių parduota klientui Sąjungoje, pasiūlyta jų pirkti arba jos reklamuojamos vartotojams Sąjungoje, arba kai iš su nagrinėjamomis prekėmis susijusių dokumentų ar korespondencijos matyti, kad ketinama šias prekes nukreipti į vartotojus Sąjungoje,

- tam, kad institucija, kompetentinga spręsti bylą iš esmės, galėtų naudingai išnagrinėti, ar yra toks įrodymas ir kiti nurodyto intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo požymiai, muitinė, kuriai pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemonės, privalo nuo tada, kai gauna informacijos, kuria remiantis galima įtarti esant šį pažeidimą, neišleisti šių prekių ar jas sulaikyti, ir
- tokia informacija, be kita ko, gali būti tai, kad nebuvo deklaruota prekių paskirties vieta, kai pagal prašomą taikyti sąlyginio neapmokestinimo procedūrą reikalaujama ją deklaruoti, nėra tikslios ar patikimos informacijos apie prekių gamintojo ar siuntėjo tapatybę ar adresą, trūksta bendradarbiavimo su muitine arba buvo atskleisti su nagrinėjamomis prekėmis susiję dokumentai ar korespondencija, leidžianti manyti, kad jos gali būti nukreiptos į vartotojus Sąjungoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁷⁹ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3295/94, nustatantis priemones dėl tam tikras intelektinės nuosavybės teises pažeidžiančių prekių įvežimo į Bendriją ir eksporto bei reeksporto iš Bendrijos, iš dalies pakeistas 1999 m. sausio 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 241/1999, ir 2003 m. liepos

22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1383/2003 dėl muitinės veiksmų, atliekamų su prekėmis, kurios, kaip įtariama, pagamintos pažeidžiant tam tikras intelektinės nuosavybės teises, ir priemonių, kurių turi būti imamasi prekių atžvilgiu nustačius, kad jos pagamintos pažeidžiant tokias teises, turi būti aiškinami taip:

- prekės iš trečiosios valstybės, kurios yra Europos Sąjungoje teise į prekių ženklą saugomo produkto imitacija arba Sąjungoje autorių teise, gretutine teise ar dizainu saugomo produkto kopija, negali būti laikomos „suklastotomis prekėmis“ arba „piratinėmis prekėmis“, kaip jos suprantamos pagal šiuos reglamentus, remiantis vien tuo, kad jos įvežtos į Sąjungos muitų teritoriją joms taikant sąlyginio neapmokestinimo procedūrą,

- tačiau šiomis prekėmis gali būti pažeista ši teisė ir dėl to jos gali būti laikomos „suklastotomis prekėmis“ arba „piratinėmis prekėmis“, jei įrodoma, kad jos skirtos būti parduotos Sąjungoje, o toks įrodymas laikomas pateiktu, be kita ko, kai paaiškėja, jog šių prekių parduota klientui Sąjungoje, pasiūlyta jų pirkti arba jos reklamuojamos vartotojams Sąjungoje, arba kai iš su nagrinėjamos prekėmis susijusių dokumentų ar korespondencijos matyti, kad ketinama šias prekes nukreipti į vartotojus Sąjungoje,

- tam, kad institucija, kompetentinga spręsti bylą iš esmės, galėtų naudingai išnagrinėti, ar yra toks įrodymas ir kiti nurodyto intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo požymiai, muitinė, kuriai pateiktas prašymas taikyti muitinės priežiūros priemonės, privalo nuo tada, kai gauna informacijos, kuria

remiantis galima įtarti esant šį pažeidimą, neišleisti šių prekių ar jas sulaikyti, ir

- **tokia informacija, be kita ko, gali būti tai, kad nebuvo deklaruota prekių paskirties vieta, kai pagal prašomą taikyti sąlyginio neapmokestinimo procedūrą reikalaujama ją deklaruoti, nėra tikslios ar patikimos informacijos apie prekių gamintojo ar siuntėjo tapatybę ar adresą, trūksta bendradarbiavimo su muitine arba buvo atskleisti su nagrinėjamomis prekėmis susiję dokumentai ar korespondencija, leidžianti manyti, kad jos gali būti nukreiptos į vartotojus Europos Sąjungoje.**

Parašai.